

ADVIES Nr. 1.719

Zitting van dinsdag 15 december 2009

Verlenging van de tijdelijke crisismaatregelen ingevoerd bij de wet van 19 juni 2009 houdende diverse bepalingen over tewerkstelling in tijden van crisis

x x x

2.428-1

ADVIES Nr. 1.719

Onderwerp: Verlenging van de tijdelijke crisismaatregelen ingevoerd bij de wet van 19 juni 2009 houdende diverse bepalingen over tewerkstelling in tijden van crisis

Mevrouw J. MILQUET, minister van Werk, heeft bij brief van 26 oktober 2009 het advies van de Nationale Arbeidsraad ingewonnen over de verlenging van de tijdelijke crisismaatregelen ingevoerd bij de wet van 19 juni 2009 houdende diverse bepalingen over tewerkstelling in tijden van crisis.

Na onderzoek van deze adviesaanvraag door het Bureau heeft de Raad op 15 december 2009 navolgend advies uitgebracht.

x x x

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

I. ONDERWERP EN DRAAGWIJDTE VAN DE ADVIESAANVRAAG

Bij brief van 26 oktober 2009 heeft mevrouw J. MILQUET, minister van Werk, de Nationale Arbeidsraad om advies verzocht over de verlenging van de tijdelijke crisismaatregelen ingevoerd bij de wet van 19 juni 2009 houdende diverse bepalingen over tewerkstelling in tijden van crisis en meer bepaald de tijdelijk collectieve arbeidsduurvermindering, het crisistijds krediet en de individuele schorsing van de arbeidsovereenkomst voor bedienden die van toepassing zijn tot 31 december 2009.

De minister wijst erop dat de wet van 19 juni 2009 houdende diverse bepalingen over tewerkstelling in tijden van crisis voorziet dat de toepassing van deze maatregelen kan verlengd worden tot 30 juni 2010 na advies van de Nationale Arbeidsraad bij een in ministerraad overlegd koninklijk besluit, indien de economische toestand het rechtvaardigt.

De minister deelt mee dat de regering voor de verlenging van deze maatregelen tot 30 juni 2010 een budgettaire enveloppe heeft voorzien.

II. STANDPUNT VAN DE RAAD

1. De Raad stelt vast dat de verlenging van de crisismaatregelen voorzien is in de artikelen 13 en 28 van de wet van 19 juni 2009 houdende diverse bepalingen over tewerkstelling in tijden van crisis.

Artikel 13, tweede lid van deze wet heeft betrekking op de verlenging van de maatregel inzake de tijdelijke crisisaanpassing van de arbeidsduur en luidt als volgt :

“Indien de economische situatie dit rechtvaardigt, kan de Koning bij een besluit vastgesteld na overleg in de ministerraad en na advies van de Nationale Arbeidsraad de toepassing van voormelde onderafdeling 8 verlengen tot uiterlijk 30 juni 2010 en de datum bepaald in artikel 353bis/2 van de Programmawet (I) van 24 december 2002 in dat geval door een latere datum vervangen.”

Artikel 28, tweede lid van voornoemde wet heeft betrekking op de verlenging van de maatregelen inzake tijdelijke vermindering van de arbeidsprestaties om het hoofd te bieden aan de crisis en inzake de tijdelijke schorsing van de volledige of gedeeltelijke uitvoering van arbeidsovereenkomst en luidt als volgt :

“De Koning kan bij een besluit vastgesteld, na overleg in de ministerraad en na advies van de Nationale Arbeidsraad de toepassing van deze titel verlengen tot uiterlijk 30 juni 2010, indien de economische toestand het rechtvaardigt.”

Dit artikel wordt In de memorie van toelichting (Parl. doc. 52/2003/001) als volgt verduidelijkt :

“Deze maatregelen kunnen bij een in Ministerraad overlegd besluit worden verlengd tot uiterlijk 30 juni 2010 in functie van de economische situatie en van de significante vooruitgang in het dossier van de harmonisering van het statuut arbeiders en bedienden na advies van de sociale partners. Deze laatste voorwaarde wordt geconcretiseerd door een verlenging van het stelsel door de Koning mogelijk te maken na advies van de Nationale Arbeidsraad.”

2. De Raad heeft geen unaniem advies kunnen uitbrengen over de adviesaanvraag van de minister van Werk omtrent de verlenging van de crisismaatregelen.

Indien de regering zou beslissen de crisismaatregelen te verlengen, wensen de leden die de representatieve werknemersorganisaties vertegenwoordigen en de leden die de representatieve werkgeversorganisaties vertegenwoordigen, de aandacht te vestigen op een aantal voor hen belangrijke punten die zij respectievelijk als volgt formuleren :

De leden die de representatieve werknemersorganisaties vertegenwoordigen, stellen vast dat aan één van de essentiële voorwaarden voor de verlenging van de crisismaatregelen niet is voldaan, met name een significante vooruitgang in het dossier van de arbeiders en bedienden (cfr. memorie van toelichting bij de wet van 19 juni 2009).

Voor de werknemersorganisaties kan er – gegeven de bijzonder ernstige situatie op de arbeidsmarkt - geen sprake zijn van een tijdelijke verlenging van de crisismaatregelen zonder dat aan volgende drie voorwaarden is voldaan :

- a. een afdwingbare en gesanctioneerde verplichting naar de betrokken bedrijven om, vooraleer tot ontslag over te gaan, alle alternatieven voor ontslag maximaal uit te putten;
- b. een tijdelijke crisismaatregel ter verlenging van de opzeggingstermijnen van de arbeiders, als bijkomende rem op ontslag in deze bijzonder zware sociaal-economische situatie;
- c. een reeks essentiële bijstellingen aan de crisismaatregelen zelf (zie verder).

Specifiek wat de crisismaatregelen (crisis-arbeidsduurvermindering, crisistijdkrediet, tijdelijke werkloosheid, Vlaamse overbruggingspremie) betreft moeten volgende bijstellingen gebeuren :

- a. volledig behoud van de rechten op basis van voltijdse tewerkstelling voor :
 - tijdkrediet;
 - jaarlijks vakantie;
 - arbeidsongevallen en beroepsziekten;
 - betaald educatief verlof;
- b. invoering van een fatsoenlijk minimumsupplement bij tijdelijke werkloosheid (cfr. metaal- en textielsector);
- c. in alle sectoren een sectorale omkadering en verplichting van CAO in de bedrijven met syndicale afvaardiging;
- d. geen uitbreiding van het toepassingsgebied, integendeel betere controleerbaarheid van het criterium bestellingen.

Met het oog op gelijke behandeling en non-discriminatie, blijven de leden die de representatieve werknemersorganisaties vertegenwoordigen, vragende partij om te komen tot een globaal akkoord onder sociale partners over het dossier arbeiders-bedienden.

De leden die de representatieve werkgeversorganisaties vertegenwoordigen, wijzen op de positieve bijdrage van de crisismaatregelen in de beperking van de stijging van de werkloosheid en in het voorkomen van ontslagen. Zij stellen vast dat de economische situatie niet gewijzigd is en dat de weerslag ervan op de werkgelegenheid zich in 2010 zal doorzetten. Gezien de economische vooruitzichten voor 2010, om bedrijven zuurstof te geven en om de gevolgen van de crisis op de werkgelegenheid te beperken, vragen zij de verlenging van de crisismaatregelen. Bovendien stellen zij vast dat de verlenging reeds principiëleel door de regering werd beslist ter gelegenheid van de begrotingsopmaak voor 2010 (oktober 2009) en deel uitmaakt van een geheel van maatregelen zowel ten gunste van werknemers als ten gunste van werkgevers, waarrond binnen de regering een evenwicht werd gevonden.

Deze verlenging tot 30 juni 2010 moet volgens hen vergezeld gaan van volgende lichte verfijningen:

- de aanpassing van de referentieperiode voor het bewijs van “onderneming in moeilijkheden”, teneinde een *de facto* verzwaring van de crisisvoorwaarden (omzet-, productiedaling en daling van bestellingen) en een uitholling van de crisiswet door een vergelijking van crisiskwartalen met crisiskwartalen te voorkomen. Om een vergelijking te kunnen maken tussen een jaar zónder economische crisis met een jaar mét economische crisis moet het vierde kwartaal 2009 vergeleken worden met het vierde kwartaal 2007 en het eerste resp. tweede kwartaal van 2010 met het eerste resp. tweede kwartaal van 2008;
- de soepele en eenvoudige verlenging van sectorale en ondernemings-cao's (geen nieuwe procedure), de automatische verlenging van goedgekeurde ondernemingsplannen met een geldingsduur tot 31.12.2009 en verder, en het vlot verder gebruik voor bedrijven die op grond van deze cao's en plannen reeds gebruik maken van de maatregelen (geen nieuwe procedure noch bewijsvoering crisisvoorwaarden);

- het budget voorzien in de begroting 2010 (85 miljoen euro) moet volledig aan de verlenging van de bestaande crisismaatregelen worden besteed; bij onderbenutting van dit budget moet het saldo worden besteed aan de versoepeling van de crisisvoorwaarden (omzet-, productiedaling, daling van bestellingen en tijdelijke werkloosheid arbeiders) van 20% naar 5% of 10%, zowel toepasbaar op ondernemingsniveau (juridische entiteit) als op het niveau van de technische bedrijfseenheid, en/of aan een bijkomende verlenging van de maatregelen tot minstens eind 2010;
- de vaststelling op 27% van het deel van de crisisuiterkeringen dat door het Sluitingsfonds ten laste wordt genomen ter financiering van de uitgaven voor de crisiswerkloosheid voor bedienden;
- de herziening van de decemberafrekening van het vakantiegeld van het volgende jaar voor bedienden voor wie in de loop van het jaar het gemiddeld aantal te presteren arbeidsuren per week vermindert en die in dienst blijven van dezelfde werkgever, zodat dit deel van het vakantiegeld kan worden betaald uiterlijk bij het nemen van de vakantie in het volgende jaar (deze maatregel wordt niet beperkt tot de werknemers die betrokken zijn bij de crisismaatregelen).

Voorts zijn de leden die de representatieve werkgeversorganisaties vertegenwoordigen, bereid om onder sociale partners de nodige regelingen te treffen:

- inzake het tijdskrediet voor de gelijkstelling van crisiswerkloosheid voor bedienden en de neutralisering van het crisistijdskrediet en de deeltijdse tewerkstelling i.k.v. het stelsel van de overbruggingspremie, en
- om, i.k.v. de "huidige" wettelijk vastgelegde principes, afspraken te maken rond ongeloofwaardige aanvullende vergoedingen voor crisiswerkloosheid voor bedienden t.a.v. dossiers voorgelegd in de Commissie Ondernemingsplannen.

Afspraken inzake aanvullende vergoeding voor bedienden mogen in ieder geval geen impact hebben op lopende sectorale of ondernemingsregelingen inzake aanvullende vergoedingen voor bedienden, noch op de bestaande sectorale of ondernemingsregelingen voor arbeiders en moeten de mogelijkheid voorzien om af te wijken in functie van de precaire situatie waarin bepaalde ondernemingen zich bevinden (zeer slechte financiële toestand, aanzienlijk omzetverlies, ...).

Wat het dossier arbeiders-bedienden betreft, herhalen zij hun bereidheid om onder sociale partners naar oplossingen te zoeken. De beslissingen inzake de verlenging van de crisismaatregelen mogen op geen enkele wijze een voorafname betekenen op dit dossier. Zij mogen bovendien op geen enkele wijze resulteren in een rechtstreekse of onrechtstreekse lastenverhoging voor de werkgevers of in een ingreep in maatregelen genomen ten gunste van werkgevers. Indien i.k.v. deze beslissingen voor bepaalde (bijkomende) crisismaatregelen een geldingsduur wordt voorzien die verder gaat dan 30 juni 2010, dienen ook de andere crisismaatregelen overeenkomstig te worden verlengd en mag bij deze eventuele bijkomende crisismaatregelen in geen geval een regeling ontstaan waarbij niet-werken voordeliger wordt dan werken.
